

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ด
สาวน้อย ตำบลมวกเหล็ก อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

Guidelines for developing tourist attractions in Chet Sao Noi
Waterfall National Park, Muak Lek Subdistrict, Muak Lek
District, Saraburi Province

อณัฐธิภา วันเพ็ญ¹

Anattipa wanpeng²

natticha.toey.240440@gmail.com

Received: 13/02/68 Revised: 27/02/68 Accepted: 27/02/68

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย 2) ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย และ 3) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ใช้การวิจัยแบบผสมกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบ

¹ นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

² Master of Public Administration (Public Administration), Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

บังเอิญ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย และด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า

ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านระบบการจัดการขยะ ด้านให้บริการด้านร้านค้า ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม และด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการจัดการพื้นที่และการบริการที่ตอบโจทย์นักท่องเที่ยว โดยเสนอการเพิ่มพื้นที่จอดรถ ระบบจองล่วงหน้า และส่งเสริมการแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง รวมถึงการจัดการจำนวนนักท่องเที่ยวต่อวัน และพัฒนาสินค้าในพื้นที่ให้มีคุณภาพ ตลอดจนเพิ่มความสะอาดสบาย เช่น ห้องสุขาที่สะอาด จุดพักผ่อน และป้ายบอกทางชัดเจน เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีและส่งเสริมความยั่งยืนในระยะยาว

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว; อุทยานแห่งชาติเจ็ดสาวน้อย; จังหวัดสระบุรี

Abstract

This research aimed to study 1) tourist satisfaction towards Namtok Chet Sao Noi National Park, 2) tourist needs for tourism development in Namtok Chet Sao Noi National Park, and 3) guidelines for tourism development in Namtok Chet Sao Noi National Park. The research

used a mixed-method research. The sample group was 400 Thai tourists who traveled to Namtok Chet Sao Noi National Park in 2023. The method of sampling was used and 6 key informants were selected using questionnaires and interviews as data collection tools. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results of the study found that tourists were highly satisfied overall in all aspects, including services and transportation systems, services within Namtok Chet Sao Noi National Park, and waste management systems, services, and shops.

Tourist needs for tourism development in Namtok Chet Sao Noi National Park are overall at a high level in all aspects, including waste management system, service, shops, service and transportation system, and service within Namtok Chet Sao Noi National Park.

The development guidelines for tourist attractions in Namtok Chet Sao Noi National Park focus on solving problems in area management and services that meet the needs of tourists by proposing to increase parking areas, advance booking systems, and promoting waste separation from the beginning, including managing the number of tourists per day and developing quality products in the area, as well as increasing conveniences such as clean restrooms, resting areas, and clear signage to create a good experience and promote sustainability in the long term.

Keywords: Tourism development guidelines; Chet Sao Noi National Park; Saraburi Province

บทนำ

อุทยานแห่งชาติ เป็นพื้นที่คุ้มครองที่กำหนดขึ้นเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติร่วมกับการอนุญาตให้มีการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ ให้เกิดประโยชน์กับมนุษย์ควบคู่ไปด้วย อุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยจะช่วยรักษาสภาพสมดุลธรรมชาติ ช่วยให้กระบวนการทางนิเวศวิทยาดำเนินไปตามปกติ ช่วยให้การดำรงชีพของมนุษย์ดำรงอยู่เป็นปกติสุข ในอีกทางหนึ่ง อุทยานแห่งชาติ เป็นแหล่งพันธุกรรมดั้งเดิมของสิ่งมีชีวิตที่มนุษย์สามารถนำมาใช้ปรับปรุงพันธุกรรมของพืชและสัตว์ โดยใช้เทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้าช่วย นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติยังเป็นแหล่งที่ให้ความมั่นใจกับผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่ใช้ทรัพยากรที่มีสิ่งมีชีวิตเป็นวัตถุดิบให้ดำเนินกิจกรรมได้อย่างมั่นใจ และมีความมั่นคงที่ไม่กังวลว่าทรัพยากรพันธุกรรมและระบบนิเวศจะเปลี่ยนไปการรักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้ให้ยั่งยืนตลอดไปต้องอาศัยความตั้งใจจริงของรัฐ อาศัยความร่วมมือจากผู้รับผิดชอบ และจากประชาชนทั่วไป ในการคุ้มครองพื้นที่ที่ต้องมั่นใจว่าพื้นที่ธรรมชาติดังกล่าวได้รับการสงวนและอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่อย่างถาวร ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต รวมทั้งพันธุกรรมดั้งเดิมของพืชและสัตว์ได้รับการอนุรักษ์ไว้แล้ว การประกาศพื้นที่คุ้มครองในรูปแบบของอุทยานแห่งชาติมีความสำคัญพอสรุปได้ 6 ประการ ดังนี้ 1. ความสำคัญทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2. ความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ 3. ความสำคัญทางด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัย 4. ความสำคัญทางด้านสังคมและวัฒนธรรม 5. ความสำคัญทางด้านสิ่งแวดล้อม 6. ความสำคัญทางด้านมั่นคงของประเทศ

อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย อยู่ในความดูแลของหน่วยงานกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 2224 ตำบลมวกเหล็ก อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี และอยู่ในเขตติดต่อระหว่าง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี กับอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ด

สวน้อยก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2521 สำนักงานป่าไม้จึงได้ประกาศจัดตั้งเป็น “วนอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย” เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2523 อยู่ในท้องที่อำเภออมกเหล็ก จังหวัดสระบุรี และอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จึงนับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งที่เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนมากทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในด้านการคมนาคมและขนส่ง ด้านการให้บริการภายในอุทยาน และด้านการบริหารจัดการระบบขยะ

จากสถานการณ์ในปัจจุบันผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ตำบลอมกเหล็ก อำเภออมกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เพื่อนำปัญหาที่พบไปเสนอเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่นให้กับหน่วยงานที่ดูแลในเขตรับผิดชอบได้นำไปพัฒนาต่อ และเพื่อให้ได้รับการแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต รวมทั้งเป็นการเสนอแนวทางการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนและประชาชนต้องร่วมมือกันในการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวการรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในอุทยานแห่งชาติ และรับรู้ถึงแนวทางวิธีการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาที่ถูกวิธี และการสร้างความประทับใจให้กับผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย
2. เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

การพัฒนาการท่องเที่ยว (Tourism Development) คือ การดำเนินงานที่จะทำให้การท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว รักษาทรัพยากรให้คงความดึงดูดใจ และพัฒนาให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แบ่งได้เป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบริการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ไศรยา สิ่งชูวงศ์ (2546) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การดำเนินงานพัฒนาสภาพชุมชนด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกหรือโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการวางแผนการจัดการจากภาครัฐ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอันจะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งนี้จำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน และเกิดการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม

วิชา ดันดิสุทธิเวท (2550) เสนอว่า การพัฒนา เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพึงพอใจไปสู่สภาพที่น่าพึงพอใจ ดังนั้นการพัฒนาเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่ง

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ได้กล่าวถึงบทบาทขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติของแต่ละประเทศในการทำหน้าที่พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สรุปได้ดังนี้ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548, หน้า 24-25)

1) รัฐบาลของแต่ละประเทศควรมีหน้าที่ชักจูงหรือกระตุ้นกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2) กิจกรรมการท่องเที่ยวควรมีการประสานงานภายใต้องค์การการท่องเที่ยวแห่ง ๆ ควรสนับสนุนพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระดับชาติและนานาชาติ

3) องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติควรสนับสนุนพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระดับชาติและนานาชาติ นอกจากนี้ องค์การการท่องเที่ยวโลกยังได้สรุปหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไว้ 9 ประการ คือ การวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การส่งเสริมด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการส่งเสริมตลาดทางการท่องเที่ยว การออกกฎระเบียบข้อบังคับในการควบคุมมาตรฐาน การคมนาคมขนส่งเพื่อสร้างความพึงพอใจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การควบคุมธุรกิจนำเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยว การออกกฎหมายและปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยเกิดผลดีต่อนักท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รัฐบาลควรให้ความร่วมมือประสานงานในการช่วยกันแก้ปัญหาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ สืบราช ตึกษา และวิจัยพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการท่องเที่ยว โดยให้การสนับสนุนและการพัฒนาอย่างเต็มที่ นโยบายด้านการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นเรื่องการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม และให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

นิคม จารุมณี (2535, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวมิใช่เฉพาะการเดินทางไปเพื่อพักผ่อน แต่การท่องเที่ยวยังแฝงไปกับ

การเดินทาง ศึกษา อบรม เพื่อหาความรู้ ประสบการณ์ชีวิต การเดินทางไปเพื่อ
การกีฬา การเยี่ยมญาติพี่น้อง

วิมล จิโรจน์พันธุ์ และคณะ (2548, หน้า 47) กล่าวว่า การท่องเที่ยว
หมายถึง การที่ผู้คนเดินทางไปเยี่ยมเยือนสถานที่ต่าง ๆ เพื่อการเข้าประชุมทาง
วิชาการ ทางการเมือง การประชุมทางธุรกิจ ซึ่งการท่องเที่ยวยังรวมถึงการ
เดินทางไปพักผ่อนหย่อนใจ เปลี่ยนมุมมองและโลกทัศน์ใหม่

รณกฤต สังข์เฉย (2550, หน้า 38) กล่าวว่า การท่องเที่ยว (tourism)
หมายถึง การเดินทางที่มีกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างการเดินทาง โดยการท่องเที่ยว
ต้องมียอดประกอบเหล่านี้ คือ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว
หน่วยงานภาครัฐบาล และประชาชนในท้องถิ่น

กุลวรา สุวรรณพิมล (2548) อธิบายว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การ
เดินทางที่มีเงื่อนไขตามหลักสากลขององค์การการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
กล่าวคือ การท่องเที่ยว ต้องเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยเดิมไปยังที่อื่นเป็นการ
ชั่วคราว ต้องเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ และการเดินทางนั้นไม่เกี่ยวข้อง
กับการประกอบอาชีพ

การท่องเที่ยว หมายถึง (รุ่งฟ้า สะแกกลาง. 2561. หน้า13.) การเดินทาง
จากที่อยู่อาศัยปกติไปยังสถานที่ต่าง ๆ เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจและพึง
พอใจของผู้เดิน เช่น การเดินทางเพื่อ การพักผ่อนการเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยน
วัฒนธรรม การเดินทางเพื่อการศึกษา เป็นต้น ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหา
รายได้

พฤติกรรมการท่องเที่ยว

รุ่งฟ้า สะแกกลาง (2561, หน้า 8) ให้ความหมาย พฤติกรรมการ
ท่องเที่ยว (Tourist Behavior) หมายถึง พฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มักเสาะหา
สถานที่ท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของตน โดยใช้ เงิน เวลา และความ

พยายาม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ทำให้ทราบว่า ต้องการบริการอะไร ทำไม่ถึงซื้อ ซื้อเมื่อไหร่ ซื้อที่ไหน ซื้อบ่อยแค่ไหน

ชวลินฐ อุทยาน (2551) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว เป็นการกระทำทุกอย่างของนักท่องเที่ยวไม่ว่าการกระทำนั้น นักท่องเที่ยวจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม และบุคคลอื่นจะสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม เพื่อมุ่งตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง โดยพฤติกรรมภายนอกของนักท่องเที่ยว (Tourist's Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสังเกตได้โดยอาศัยประสาทสัมผัส ส่วนพฤติกรรมภายในของนักท่องเที่ยว (Tourist's Covert Behavior) โดยพฤติกรรมภายในจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอกเป็นส่วนใหญ่

ณัฐชนก เพชรพรหม (2554) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การแสดงออกที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว และใช้บริการที่สถานที่นั้น ๆ โดยจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม มีองค์ประกอบอยู่ 7 ประการ คือ 1) เป้าหมาย หมายถึง พฤติกรรมนักท่องเที่ยวทุก ๆ พฤติกรรม 2) ความพร้อม หมายถึง ความมีวุฒิภาวะ 3) สถานการณ์ หมายถึง เหตุการณ์หรือโอกาสที่เอื้ออำนวยให้เลือกกระทำกิจกรรม 4) การแปลความหมาย หมายถึง วิธีการคิดแบบต่าง ๆ 5) การตอบสนอง คือ การตัดสินใจกระทำกิจกรรมตามที่ตนได้ตัดสินใจเลือกสรร 6) ผลลัพธ์ที่ตามมา คือ ผลจากการกระทำหนึ่ง ๆ 7) ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่กระทำลงไปไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

รัมภ์รดา สารอุป (2564) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือตัวแปรสำคัญ ที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการวัดความรู้สึกของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว นั้น จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญและใช้ใน

การประกอบการสร้างแบบตาม คือ 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางมาแหล่ง 2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวและสร้างความประทับใจในการท่องเที่ยว 3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การคมนาคม ระบบขนส่งที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 4) ด้านกิจกรรม เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยความพึงพอใจที่กลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นประโยชน์ที่สุด

อุทยาน

อุทยานแห่งชาติ (national park) คือ อุทยาน (park) ที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสงวนรักษา มักเป็นแหล่งสงวนที่ดินทางธรรมชาติ ที่ดินเชิงธรรมชาติ หรือที่ดินที่สร้างขึ้นตามประกาศหรืออยู่ในความครอบครองของรัฐเอกราช แม้ประเทศแต่ละแห่งจะนิยามอุทยานแห่งชาติของตนไว้อย่างต่างกัน แต่มีแนวคิดร่วมกัน คือ การสงวนรักษา "ธรรมชาติแบบป่า" (wild nature) ไว้เพื่อคนรุ่นหลังและเพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งความภาคภูมิใจของชาติ ส่วนในระดับสากลนั้น องค์การระหว่างประเทศชื่อ "สหภาพระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ" หรือ "ไอยูซีเอ็น" (อุทยานแห่งชาติ, 2566)

ประวัติเดิมคือ วนอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย สำหรับชื่อน้ำตกเจ็ดสาวน้อยได้มาจากชื่อหมู่บ้าน ที่อยู่ด้านทิศเหนือของน้ำตกที่มีชื่อว่า "บ้านสาวน้อย" เนื่องจากหน้าที่ป่าไม้ได้เข้ามาสำรวจพื้นที่เพื่อจัดตั้งวนอุทยานได้พบน้ำตก มีจำนวน 7 ชั้น ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้น จึงได้ตั้งชื่อน้ำตกว่า "น้ำตกเจ็ดสาวน้อย" ตามชื่อหมู่บ้านและจำนวนชั้นของน้ำตกที่ค้นพบ (บ้างก็ว่าชื่อของ "น้ำตกเจ็ดสาวน้อย" มีที่มาของชื่อตามคำบอกเล่าของชาวบ้านว่ามีนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นหญิงสาวทั้งหมด จำนวน 7 คน มาเล่นน้ำที่น้ำตกแห่งนี้แล้ว จมน้ำเสียชีวิตพร้อมกันทั้งหมด แต่บางคนก็ว่า เดิมทางทิศเหนือของน้ำตกมีหมู่บ้านชื่อว่า "บ้านสาวน้อย" ซึ่งต่อมาได้เรียกเพี้ยนเป็น สาวน้อย)

นายปลอดประสพ สุรัสวดี อธิบดีกรมป่าไม้ ได้มาตรวจเยี่ยมวนอุทยาน น้ำตกเจ็ดสาวน้อย เมื่อเดือนมิถุนายน 2545 ได้เห็นการพัฒนาของวนอุทยาน ประกอบกับมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงได้มอบนโยบายว่า “ควรขยายพื้นที่ตามลำธารเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว และสำรวจพื้นที่เพิ่มเติม โดยให้ศึกษาข้อมูลในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อหาความเป็นไปได้ในการกำหนดพื้นที่และวางแผนการจัดตั้งเป็น อุทยานแห่งชาติ”

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 178,415 คน (สถิตินักท่องเที่ยวอุทยาน น้ำตกเจ็ดสาวน้อย ปี พ.ศ. 2566) จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ผู้วิจัยได้ใช้ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane Taro) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ .05 ดังนี้

สูตร	n	=	$\frac{N}{1+N(e^2)}$
เมื่อ	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	=	จำนวนประชากร

$E =$ ค่าความคลาดเคลื่อนที่มีในงานวิจัยครั้งนี้ กำหนด $e = 0.05$

เมื่อทำการแทนค่าประชากรในสูตรจะได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$N = \frac{178,415}{1 + [178,415(0.05^2)]}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง $n = 399.52$ คน

$n = 400$ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของ ได้แก่ 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. อาชีพ 5. รายได้ต่อเดือน 6. ภูมิลำเนา 7. เหตุผลของการเดินทาง 8. ลักษณะการเดินทาง 9. พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย รวม 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม 2. ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย 3. ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคอร์ (Likert) คือ ความต้องการมากที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 5 ความต้องการมาก ค่าคะแนนเท่ากับ 4 ความต้องการปานกลาง ค่าคะแนนเท่ากับ 3 ความต้องการน้อย ค่าคะแนนเท่ากับ 2 ความต้องการน้อยที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคอร์ (Likert) คือ พึงพอใจมากที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 5 พึงพอใจมาก ค่าคะแนนเท่ากับ 4 พึงพอใจปานกลาง ค่าคะแนนเท่ากับ 3 พึงพอใจน้อย ค่าคะแนนเท่ากับ 2 พึงพอใจน้อยที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 1

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวระบบการให้บริการลูกค้าบริการนักท่องเที่ยวคุณภาพในการให้บริการ ความต้องการของนักท่องเที่ยวกับสิ่งที่มีอยู่

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการแจกแบบสอบถาม ให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ทั้งหมดตอบแบบสอบถามจนครบตามจำนวน 400 ชุด

2. ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 กลุ่ม จำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาอุทยานแห่งชาติ และฝ่ายบริหารทั่วไป

2. นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 2 คน

3. ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการประเภทร้านอาหาร และผู้ประกอบการประเภทจำหน่ายเสื้อผ้าและเสื้อชูชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือน ภูมิสำเนา เหตุผลของการเดินทางมาที่วิทยาลัยฯ ความสัมพันธ์การเดินทาง และพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงปริมาณ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ประกอบด้วย 3 ด้าน

- 1) ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม
- 2) ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย
- 3) ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า

โดยวิเคราะห์หา สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยโดยเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ของเบสท์ (Best, 1981, p. 190)

วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ประกอบด้วย 3 ด้าน

- 1) ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม
- 2) ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย
- 3) ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า

โดยวิเคราะห์หา สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยโดยเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ของเบสท์ (Best, 1981, p. 190)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ประกอบการในพื้นที่และนักท่องเที่ยว จะถูกนำมาตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องตามข้อมูลวิเคราะห์เนื้อหาจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นศึกษาหาข้อมูลมาสรุป และตีความและนำเสนอผลการศึกษาเชิงพรรณนา แต่ละประเด็นการศึกษาทำการสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพรวมภายใต้กรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย เป็นเพศชาย จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 มีอายุต่ำกว่า 21 ปี จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 มีรายได้ต่อเดือน 10,001–15,000 บาท จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคกลาง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 มีเหตุผลของการเดินทางมาเที่ยวคือ การเดินทางสะดวก จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 มีลักษณะความสัมพันธ์การเดินทางคือเดินทางกับเพื่อน จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 มีพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง คือ รถยนต์ส่วนตัว จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ซึ่งคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

ความพร้อมในการให้บริการ	ความต้องการ	
	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม	3.99	.608
ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย	3.96	.620
ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า	4.01	.568
ภาพรวม	3.99	.557

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย พบว่า ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .557) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = .568) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .608) และด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .620) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

ความพร้อมในการให้บริการ	ความพึงพอใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม	3.99	.549
ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย	3.99	.635
ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า	3.96	.629
ภาพรวม	3.98	.565

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย พบว่าความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .565) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .549) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .635) และด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .629) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม

ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.
1. มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงอุทยาน	4.01	.668
2. มีการจัดโซนสำหรับที่จอดรถจักรยานยนต์/รถยนต์ ที่ชัดเจน	3.97	.713
3. มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจราจรภายในอุทยาน	4.00	.662
ภาพรวม	3.99	.608

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม พบว่า ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .608) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงอุทยาน ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = .668) รองลงมาคือ มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจราจรภายในอุทยาน ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = .662) และมีการจัดโซนสำหรับที่จอดรถจักรยานยนต์/รถยนต์ ที่ชัดเจน ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = .713) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.
1. การให้บริการรถสาธารณะ	3.98	.592
2. มีการจัดสรรพื้นที่สำหรับจอดรถจักรยานยนต์และรถยนต์ที่เพียงพอ	4.00	.603
3. มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจราจรภายในอุทยาน	4.00	.653
ภาพรวม	3.99	.549

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .549) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการจัดสรรพื้นที่สำหรับจอดรถจักรยานยนต์และรถยนต์ที่เพียงพอ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = .603) รองลงมาคือ มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจราจรภายในอุทยาน ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = .653) และการให้บริการรถสาธารณะ ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = .592) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.
1. มีบริการร้านค้ามากเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.97	.634
2. มีห้องสุขาเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.97	.772
3. มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลและคำแนะนำในการท่องเที่ยวอุทยาน	3.96	.630
ภาพรวม	3.96	.620

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย พบว่าความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .620) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีบริการร้านค้ามากเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .634) รองลงมาคือ มีห้องสุขาเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .772) และมีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลและคำแนะนำในการท่องเที่ยวอุทยาน ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .630) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.
1. การบริการร้านอาหารและจุดจำหน่ายสินค้าที่เพียงพอและเหมาะสม	4.02	.670
2. ความเพียงพอและความเหมาะสมของการบริการห้องสุขา	4.02	.668
3. มีเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการให้คำแนะนำนักท่องเที่ยว	3.93	.780
ภาพรวม	3.99	.635

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .635) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความเพียงพอและความเหมาะสมของการบริการห้องสุขา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .668) รองลงมาคือ การบริการร้านอาหารและจุดจำหน่ายสินค้าที่เพียงพอและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .670) และมีเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการให้คำแนะนำนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .780) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า

ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.
1. มีจุดทิ้งขยะมากเพียงพอต่อความต้องการ	4.01	.641
2. มีการคัดแยกขยะที่ชัดเจน	3.97	.660
3. บริเวณจุดทิ้งขยะมีความสะอาดและเป็นระเบียบ	4.06	.676
ภาพรวม	4.01	.568

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า พบว่า ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .568) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ บริเวณจุดทิ้งขยะมีความสะอาดและเป็นระเบียบ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .676) รองลงมาคือ มีจุดทิ้งขยะมากเพียงพอต่อความต้องการ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .641) และมีการคัดแยกขยะที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .660) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.
1. ความเหมาะสมของตำแหน่งบริเวณจุดทิ้งขยะ	3.98	.684
2. กระบวนการจัดการขยะ และการคัดแยกขยะ	3.94	.648
3. บริเวณจุดทิ้งขยะมีความสะอาด	3.97	.689
ภาพรวม	3.96	.629

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .629) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความเหมาะสมของตำแหน่งบริเวณจุดทิ้งขยะ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .684) รองลงมาคือ บริเวณจุดทิ้งขยะมีความสะอาด ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .689) และกระบวนการจัดการขยะ และการคัดแยกขยะ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .648) ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

1. การดำเนินนโยบายการท่องเที่ยวการจัดการอุทยานแห่งชาติ น้ำตกเจ็ดสาวน้อยและการให้บริการดูแลพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

1.1 แนวทางในการรับมือและแก้ไขปัญหาด้านการจราจรภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย กรณีที่จอดรถเต็ม จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า แนวทางรับมือและแก้ไขปัญหาด้านการจราจรภายในอุทยาน กรณีที่จอดรถเต็ม ดังนี้

1. จัดพื้นที่จอดรถเพิ่มเติม กำหนดพื้นที่จอดรถสำรองบริเวณใกล้เคียง เช่น ที่ดินชุมชนหรือพื้นที่ว่างใกล้อุทยาน พร้อมบริการรถรับส่ง (Shuttle Bus)

2. ควบคุมการเข้าถึง ใช้ระบบจองที่จอดรถล่วงหน้าออนไลน์ และจำกัดจำนวนรถที่เข้ามาภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

3. ส่งเสริมการเดินทางร่วมกัน รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวใช้รถร่วม (Carpooling) หรือใช้บริการขนส่งสาธารณะ

1.2 การจัดทำแผนนโยบายแผนปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อภาพรวมของอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า การจัดทำแผนนโยบายด้านการจัดการขยะ มีดังนี้

1. แยกขยะตั้งแต่ต้นทาง จัดจุดทิ้งขยะที่แยกประเภท เช่น ขยะรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ และขยะทั่วไป พร้อมป้ายสื่อสารที่ชัดเจน

2. สร้างจิตสำนึกนักท่องเที่ยว จัดกิจกรรมรณรงค์ เช่น “นำขยะกลับบ้าน” หรือ “ลดการใช้พลาสติก”

3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ติดตั้งถังขยะและจุดรีไซเคิลที่เพียงพอในทุกพื้นที่ และจัดทีมงานดูแลความสะอาดอย่างต่อเนื่อง

1.3 แนวทางในการบริหารจัดการจำนวนนักท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารจัดการจำนวนนักท่องเที่ยว มีดังนี้

1. กำหนดจำนวนผู้เข้าใช้บริการต่อวัน ใช้ระบบจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมตามความจุของพื้นที่

2. เปิด-ปิดพื้นที่บางส่วน กำหนดการเข้าใช้บางพื้นที่แบบสลับเพื่อลดความแออัด

3. พัฒนาแอปพลิเคชันจองล่วงหน้า ให้บริการจองตั๋วออนไลน์เพื่อลดปริมาณนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่หนาแน่น

1.4 แนวทางในการบริหารจัดการและดูแลพื้นที่การจำหน่ายสินค้าและบริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่าแนวทางบริหารจัดการพื้นที่จำหน่ายสินค้าและบริการ มีดังนี้

1. ควบคุมร้านค้าให้เป็นระเบียบ กำหนดโซนจำหน่ายสินค้าและบริการ พร้อมจัดการออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการ

2. ส่งเสริมสินค้าท้องถิ่น สนับสนุนให้มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

3. ตรวจสอบความสะอาดและคุณภาพ ตั้งทีมตรวจสอบคุณภาพสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ

1.5 วิธีแก้ปัญหาการฉ้อโกงเงินเกี่ยวกับรถโดยสารประจำทาง จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่าวิธีแก้ปัญหาการฉ้อโกงเงินเกี่ยวกับรถโดยสารประจำทาง มีดังนี้

1. จัดบริการรถรับส่งผู้โดยสาร เตรียมรถรับส่งสำรองจากอุทยานหรือประสานงานกับหน่วยงาน

ท้องถิ่นเพื่อจัดหารถโดยสารเพิ่มเติม

2. เพิ่มบริการแจ้งเตือน ใช้ระบบสื่อสารด่วน เช่น แอปพลิเคชันหรือประกาศผ่านป้ายดิจิทัลเพื่อแจ้งนักท่องเที่ยวล่วงหน้ากรณีที่เกิดโดยสารหมด

3. สร้างศูนย์ช่วยเหลือ จัดตั้งจุดบริการนักท่องเที่ยวที่ประสบปัญหา พร้อมทั้งงานช่วยเหลือในการประสานงานด้านการเดินทาง

2. ความพึงพอใจที่ได้รับในการบริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยความพึงพอใจในการอำนวยความสะดวก

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. รู้สึกพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีความเป็นกันเอง และให้ข้อมูลได้ครบถ้วน

2. ควรเพิ่มจุดบริการข้อมูลท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาครั้งแรก

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอุทยาน จากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. ร้านค้าและจุดพักผ่อนมีจำนวนเพียงพอและอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม

2. ห้องสุขาก่อนข้างสะอาด แต่ควรเพิ่มจำนวนห้องสุขาในช่วงเทศกาลท่องเที่ยว

3. จุดทิ้งขยะมีจำนวนเหมาะสม ควรประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามระเบียบมากขึ้น

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎระเบียบห้ามนำพลาสติกเข้ามาในอุทยาน จากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. เห็นด้วยอย่างมาก เพราะช่วยลดปัญหาขยะพลาสติกและรักษาสิ่งแวดล้อม

2. แต่อาจต้องมีการเตรียมทางเลือก เช่น ถังกระดาษ หรือจุดให้ยืมอุปกรณ์ที่ไม่ใช่พลาสติก

2.4 ความพึงพอใจต่อระบบการคมนาคมและเส้นทางเดินทางมายังอุทยาน จากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. เส้นทางมีความสะดวกและมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน

2. อาจพิจารณาปรับปรุงพื้นที่บางส่วนของถนนแคบหรือไม่สม่ำเสมอ

2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่จอดรถในอุทยาน จากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. ลานจอดรถกว้างขวางและมีเจ้าหน้าที่จัดการได้ดีในช่วงที่คนหนาแน่น

2. ควรเพิ่มร่มเงาหรือที่บังแดดเพื่อให้เหมาะกับสภาพอากาศร้อน

2.6 แนวโน้มที่จะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง จากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้ มีแนวโน้มสูงที่จะกลับมา เพราะสถานที่มีความสวยงามและระบบจัดการที่ดี อาจแนะนำให้คนอื่นมาเยี่ยมชมด้วย

3. การท่องเที่ยวระบบการให้บริการ การบริการลูกค้า บริการนักท่องเที่ยวคุณภาพในการให้บริการ ความต้องการของนักท่องเที่ยวตรงตามกับสิ่งที่มีอยู่

3.1 ความสอดคล้องของสินค้าในร้านค้ากับความต้องการของนักท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ความสอดคล้องของสินค้าในร้านค้ากับความต้องการของนักท่องเที่ยว มีดังนี้

1. วิเคราะห์ความต้องการนักท่องเที่ยว ใช้การสำรวจความคิดเห็นหรือแบบสอบถาม เพื่อปรับปรุงสินค้าให้ตรงกับความต้องการ เช่น ของฝาก, ของที่ระลึก, อาหาร, และเครื่องดื่ม

2. ปรับเปลี่ยนสินค้าให้เหมาะสม พัฒนาสินค้าให้ตอบโจทย์ เช่น เพิ่มสินค้าในกลุ่มสินค้าท้องถิ่นหรือสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3.2 การเตรียมความพร้อมในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว มีดังนี้

1. เพิ่มจำนวนพนักงาน จัดพนักงานเสริมในช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เพื่อให้การบริการเป็นไปอย่างราบรื่น

2. สำรองสินค้าและบริการ ตรวจสอบและจัดเก็บสินค้า เช่น อาหาร, เครื่องดื่ม และอุปกรณ์เช่า

3. พัฒนาระบบการจองล่วงหน้า ใช้ระบบออนไลน์หรือคิวอัตโนมัติเพื่อกระจายปริมาณนักท่องเที่ยว

3.3 กลุ่มลูกค้านักท่องเที่ยวและการใช้บริการร้านค้าในอุทยาน จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า กลุ่มลูกค้านักท่องเที่ยวและการใช้บริการร้านค้าในอุทยาน มีดังนี้

1. การระบุกลุ่มเป้าหมาย ลูกค้าส่วนใหญ่อาจเป็นครอบครัว, กลุ่มเพื่อน, หรือคู่รักควรทำการวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อออกแบบสินค้า/บริการที่เหมาะสม

2. การประเมินการให้บริการร้านค้า รวบรวมข้อมูลการให้บริการ เช่น ยอดขายรายวันและความคิดเห็นของลูกค้า เพื่อนำไปปรับปรุง

3.4 การจัดการความเสียหายจากการเช่าสินค้า (เสื้อ, ห่วงยาง ฯลฯ) จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า การจัดการความเสียหายจากการเช่าสินค้า (เสื้อ, ห่วงยาง ฯลฯ) มีดังนี้

1. ลดความเสียหาย ตรวจสอบสินค้าก่อนและหลังการเช่าอย่างละเอียด พร้อมเรียกเก็บค่ามัดจำ

2. มาตรการรับมือ

2.1) หากเกิดความเสียหาย ให้กำหนดค่าใช้จ่ายในการซ่อมหรือเปลี่ยนสินค้า

2.2) ให้คำแนะนำวิธีการใช้งานที่ถูกต้องแก่ผู้เช่า เพื่อลดโอกาสเกิดความเสียหาย

3.5 การจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า การจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยว มีดังนี้

1. ปัญหาขยะล้นหรือขยะไม่เป็นที่

1.1) ติดตั้งจุดทิ้งขยะที่มองเห็นได้ชัดเจน พร้อมป้ายสื่อสาร

1.2) เพิ่มจำนวนถังขยะในพื้นที่ที่มีคนใช้บริการมาก เช่น บริเวณร้านค้า, จุดพักผ่อน

2. มาตรการแก้ไข

- 2.1) จัดเจ้าหน้าที่เก็บขยะในช่วงเวลาที่กำหนดและเพิ่มรอบในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว
- 2.2) รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวช่วยรักษาความสะอาด ผ่านกิจกรรมหรือแคมเปญ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ตำบลมวกเหล็ก อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี” ผู้ศึกษาได้พบประเด็นสำคัญที่ควรจะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า รองลงมาคือ ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม และด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารวดี ศิริ (2563) งานวิจัยนี้อาจเกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการบริการในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการในด้านการบริการที่ดี และการจัดการขยะในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยจึงสอดคล้องกับแนวทางในงานวิจัยนี้

1.1 ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงอุทยาน รองลงมาคือ มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจราจรภายในอุทยาน และมีการจัดโซนสำหรับที่จอดรถจักรยานยนต์/รถยนต์ มีนักท่องเที่ยวมีความต้องการให้มีการซ่อมแซมถนน

ทางเข้าอุทยานให้ได้มาตรฐาน เนื่องจากในบางจุดมีหลุมบ่อที่อาจทำให้เกิดอันตราย และนักท่องเที่ยวบางกลุ่มเรียกร้องให้มีบริการรถสาธารณะ เช่น รถตู้หรือรถโดยสารที่สะดวกต่อการเข้าถึงอุทยาน โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ไม่มียานต์ส่วนตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา อินทร์อ่อน และชาญชัย จิวจินดา (2564) การศึกษาการจัดการการเดินทางในสถานที่ท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการจัดการระบบการขนส่งและการให้บริการภายในพื้นที่ท่องเที่ยว การที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยมีการจัดบริการรถโดยสารสาธารณะ, เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจราจรสอดคล้องกับการศึกษาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งในแหล่งท่องเที่ยวในงานวิจัยนี้

1.2 ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีบริการร้านค้ามากเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ มีห้องสุขาเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และมีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลและคำแนะนำในการท่องเที่ยวอุทยานทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย นักท่องเที่ยวมีความต้องการเพิ่มจำนวนห้องน้ำหรือสถานที่เปลี่ยนเสื้อผ้า โดยเฉพาะในช่วงฤดูท่องเที่ยว และให้มีศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวเพิ่มเติมในพื้นที่สำคัญ และจุดพักผ่อนพร้อมร่มเงาสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาตรี มหันตรัตน์ และสิริพัฒน์ ลาภจิตร (2563) การจัดการและการให้บริการในสถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะการให้บริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ห้องสุขาและการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ ซึ่งการให้บริการในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยที่มีห้องสุขาและการให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ จึงสอดคล้องกับแนวคิดการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในงานวิจัยนี้

1.3 ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ บริเวณจุด

ทั้งขยะมีความสะอาดและเป็นระเบียบ รองลงมาคือ มีจุดทิ้งขยะมากเพียงพอต่อความต้องการ และมีการคัดแยกขยะที่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย นักท่องเที่ยวต้องการเห็นระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ เช่น การเพิ่มจำนวนถังขยะแยกประเภท และการมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการจัดการขยะ และควรมีร้านค้าที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่หลากหลาย รวมถึงการเพิ่มสินค้าชุมชน เช่น ของฝากหรือสินค้าหัตถกรรมที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพล จิตคติ (2564) การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะการดูแลรักษาความสะอาดในพื้นที่ท่องเที่ยว มีการคัดแยกขยะที่ชัดเจนและจุดทิ้งขยะที่สะอาด สอดคล้องกับการจัดการขยะในพื้นที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมในงานวิจัยนี้ มีการจัดการขยะที่สะอาดและเหมาะสมกับการท่องเที่ยวสะท้อนถึงการนำแนวทางในงานวิจัยนี้

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม รองลงมาคือ ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย และด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับสูงในหลายด้าน เช่น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ความสะอาด และความปลอดภัยของสถานที่ รวมถึงความสะดวกสบายในการเข้าถึงและการให้บริการต่าง ๆ ที่อุทยานจัดเตรียมไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา อินทร์อ่อน และชาญชัย จิวจินดา (2564) เน้นที่การพัฒนาบริการและความสะดวกสบายในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งตรงกับข้อมูลที่พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการและระบบการ

คมนาคมในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของการมีระบบคมนาคมที่ดีในพื้นที่ท่องเที่ยว

2.1 ด้านการให้บริการและระบบการคมนาคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการจัดสรรพื้นที่สำหรับจอดรถจักรยานยนต์และรถยนต์ที่เพียงพอ รองลงมาคือ มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจราจรภายในอุทยาน และการให้บริการรถสาธารณะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยนักท่องเที่ยวแสดงความพึงพอใจต่อความสวยงามของธรรมชาติ เช่น น้ำตกที่สะอาดและสมบูรณ์ รวมถึงพื้นที่สีเขียวที่ได้รับการดูแลเป็นอย่างดีการจัดพื้นที่เพื่อป้องกันผลกระทบจากการท่องเที่ยว เช่น เส้นทางศึกษาธรรมชาติและพื้นที่พักผ่อน ถูกมองว่าเป็นการจัดการที่เหมาะสมและส่งเสริมความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา อินทร์อ่อน และชาญชัย จิวจินดา (2564) งานวิจัยนี้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการคมนาคมและการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งความพึงพอใจในด้านการมีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอและการมีเจ้าหน้าที่ดูแลจราจรในอุทยาน เป็นตัวบ่งชี้ว่าระบบการคมนาคมในพื้นที่นั้นได้รับการจัดการที่ดีและสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวซึ่งตรงกับแนวทางการพัฒนาการให้บริการที่มีประสิทธิภาพตามงานวิจัยนี้

2.2 ด้านการให้บริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความเพียงพอและความเหมาะสมของการบริการห้องสุขา รองลงมาคือ การบริการร้านอาหารและจุดจำหน่ายสินค้าที่เพียงพอและเหมาะสม และมีเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการให้คำแนะนำนักท่องเที่ยว มีการชื่นชมมาตรฐานความสะอาดของสถานที่ เช่น ห้องน้ำ ทางเดิน และบริเวณที่พักผ่อนที่ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง และระบบการดูแลความปลอดภัย เช่น การติดตั้งป้ายเตือน การดูแลพื้นที่เสี่ยง และการมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำ ถูกประเมินว่าเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเพิ่มความมั่นใจในการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัมภ์รดา สารอุป

(2564) การพัฒนาประสบการณ์การท่องเที่ยวผ่านการให้บริการที่มีคุณภาพ เช่น การจัดเตรียมห้องสุขา ร้านอาหาร และการให้คำแนะนำนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสะท้อนถึงการพัฒนาการให้บริการที่สอดคล้องกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

2.3 ด้านระบบการจัดการขยะด้านให้บริการด้านร้านค้า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความเหมาะสมของตำแหน่งบริเวณจุดทิ้งขยะ รองลงมาคือ บริเวณจุดทิ้งขยะมีความสะอาด และกระบวนการจัดการขยะ และการคัดแยกขยะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยนักท่องเที่ยวพึงพอใจกับสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ลานจอดรถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และการจำหน่ายสินค้าชุมชนที่แสดงถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่นการให้บริการของเจ้าหน้าที่ เช่น ความเอาใจใส่ ความสุภาพ และความรู้ที่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับธรรมชาติและเส้นทางท่องเที่ยว ถูกมองว่าเป็นจุดเด่นของอุทยานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารวดี ศิริ (2563) การศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมและการจัดการขยะในสถานที่ท่องเที่ยว การที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยมีระบบการจัดการขยะที่สะอาดและเหมาะสมเป็นไปตามหลักการการจัดการขยะในพื้นที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมในงานวิจัยนี้

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย

1. การดำเนินนโยบายการท่องเที่ยวการจัดการอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย และการให้บริการดูแลพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย พบว่าแนวทางการดำเนินนโยบายเพื่อการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจราจรและการจัดการพื้นที่ภายในอุทยาน โดยเสนอการจัดพื้นที่จอดรถเพิ่มเติม พร้อมบริการรถรับส่ง การควบคุมการเข้าถึงผ่านระบบจองที่จอดรถล่วงหน้า และส่งเสริมการใช้รถร่วม (Carpooling) รวมถึงการจัดทำแผนจัดการขยะที่ครอบคลุมการแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง การสร้างจิตสำนึกนักท่องเที่ยว และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุทยาน

แห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย การปรับปรุงนโยบายการจัดการให้เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและสอดคล้องกับหลักการอนุรักษ์ เช่น การจำกัดจำนวนผู้เข้าชมในช่วงเวลาสูงสุดเพื่อลดความแออัด การจัดทำโครงการพิเศษที่ส่งเสริมความยั่งยืน และการตรวจสอบความปลอดภัยในจุดเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพล จิตคติ (2564) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการบริการที่มีประสิทธิภาพ

2. ความพึงพอใจที่ได้รับในการบริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ความพึงพอใจในการอำนวยความสะดวก พบว่า การสำรวจความพึงพอใจต่อการบริการภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นกันเองและให้ข้อมูลครบถ้วน พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านค้า จุดพักผ่อน และห้องสุขาที่สะอาด แม้ในช่วงเทศกาลอาจต้องเพิ่มจำนวนห้องสุขาและประชาสัมพันธ์ระเบียบการจัดการขยะให้ชัดเจนมากขึ้น นักท่องเที่ยวชื่นชมกฎระเบียบห้ามนำพลาสติกเข้ามาในอุทยาน และเสนอให้มีทางเลือก เช่น ถังกระดาษหรืออุปกรณ์ทดแทนอื่น ๆ และการจัดให้มีจุดบริการข้อมูลที่สามารถตอบคำถามและแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวได้อย่างครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนงศักดิ์ เองจวน และอรอนงค์ เญียบแหลม (2564) การศึกษาด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวและการดูแลนักท่องเที่ยว การที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ได้รับคำชมในด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและการรักษาความสะอาด รวมถึงการจัดการจุดจอดรถ สอดคล้องกับการศึกษาด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นความสะอาดและการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ

3. การท่องเที่ยวระบบการให้บริการ การบริการลูกค้า บริการนักท่องเที่ยวคุณภาพในการให้บริการ ความต้องการของนักท่องเที่ยวตรงตามกับสิ่งที่มีอยู่ พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพบริการให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมี

การวิเคราะห์และปรับปรุงสินค้าภายในร้านค้าให้ตอบโจทย์ เช่น ของฝาก อาหาร และสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมในช่วงฤดูการท่องเที่ยวด้วยการเพิ่มพนักงาน สำรองสินค้า และพัฒนาระบบจองล่วงหน้าทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยการพัฒนาคุณภาพการบริการลูกค้าการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงพื้นที่นั่งพักผ่อน และการขยายเวลาการให้บริการในบางช่วงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัมภ์รดา สารอุป (2564) ศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการและการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยการจัดการบริการที่ดีในด้านการให้คำแนะนำและการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับการที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อยให้บริการด้านการให้คำแนะนำและเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่นักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) การพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการ ควรพัฒนาและปรับปรุงการบริการในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น พื้นที่จอดรถและการขนส่งภายในอุทยาน เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่นักท่องเที่ยว

2) การปรับปรุงระบบการจัดการขยะ ควรเพิ่มจำนวนจุดทิ้งขยะให้เพียงพอและมีการคัดแยกขยะที่ชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปศึกษาต่อ

1) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการจัดการขยะในอุทยานแห่งชาติอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบและปรับปรุงการจัดการขยะในพื้นที่ท่องเที่ยว

2) การศึกษาในด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาจากภูมิภาคต่างๆ อาจให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการและพึงพอใจในการใช้บริการของนักท่องเที่ยวจากพื้นที่ต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2551). แผนแม่บทการพัฒนาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กุลวรา สุวรรณพิมล. (2548). หลักการมัคคุเทศก์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2560). การท่องเที่ยวโดยชุมชน: การส่งเสริมเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- จุฬาทิพย์ เจริญลาภ และคณะ. (2545). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา.
- เจษฎา อินทร์อ่อน และชาญชัย จิวจินดา. (2564). การพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 16, จัดโดยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรังสิต, วันที่ 19 สิงหาคม 2564.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: บริษัทเพรส แอนด์ดีไซน์ จำกัด.
- ธนกฤต สังข์เฉย. (2550). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ. เพชรบุรี: วิทยาเขตสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิคม จารุมณี. (2535). การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

- ทองศักดิ์ เองฉวน และอรอนงค์ เจียบแหลม. (2564). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ย้อนรอยพระเสวต อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, 9(3), 340-351.
- ชวัลนุช อุทยาน. (2551). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.
- ณัฐชนก เพชรพรหม. (2554). รายงานผลการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชาติรี มหันตรัตน์ และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2563). แนวทางการพัฒนาเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 4(2), 1-14.
- ประพล จิตคดี. (2564). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย. วารสารศิลปะการจัดการ, 5(1), 73-86.
- ปารวดี ศิริ. (2563). แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางเมืองบุญหลวงแห่งล้านนา จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รัมภ์รดา สารอุป. (2564). การศึกษาความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการกลับมาเยือนซ้ำ ณ บ่อน้ำพุร้อนฝาง อุทยานแห่งชาติดอยฟ้าห่มปก จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- วิชา ดันติสุทธีเวท. (2550). รายงานวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่น กรณีศึกษา ชุมชนตำบลเชิงทะเล. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- วิมล จิโรจพันธุ์ และคณะ. (2548). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แสงดาว.
- ไศรยา สิ่งชูวงศ์. (2546). วิวัฒนาการแหล่งท่องเที่ยวกรณีเกาะช้าง จังหวัดตราด.
วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รุ่งฟ้า สะแกกลาง. (2561). พฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่
เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อำเภอปากช่อง จังหวัด
นครราชสีมา. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ.